

Úrodné místo kolem říčky Klenice, pod nevysokým, ale značně rozsáhlým kopcem Chlumem bylo osídleno již před několika tisíci lety. Z katastru či blízkého okolí dnešních Kolomut sice neznáme nálezy ze střední a starší doby kamenné, zato poměrně bohatá kamenná industrie, tj. ploché sekyrky, sekeromlaty a další typy z období mladší doby kamenné (přibližně před 7 tisíci lety) pochází přímo z areálu obce. Nádoba zvoncového typu prakticky z téhož prostoru pak svědčí o tom, že zde před 4 tisíci lety usídlili v pozdní době kamenné nové etnické skupiny ze západní Evropy.

Pro Boleslavsko typické husté osídlení z období mladší doby bronzové (před 3 tisíci lety) se na území obce projevilo pohřebištěm lidu popelnicových polí (kultury lužické a slezsko – platěnické), nalezeným náhodně při orbě v roce 1923. Obsah žárového hrobu se dvěma nádobkami a dvěma přepálenými bronzovými předměty je dnes uložen v mladoboleslavském muzeu. Velmi cenným nálezem byla nádobka z germánského období (z prvních staletí našeho letopočtu), objevená dle dobových zpráv o několik let později na totožné lokalitě a zařazená do nyní již nezvěstné školní sbírky v Plazích. Kupodivu nálezy z období slovanského, jinak v areálu Chlumu tak časté a bohaté, zatím z katastru Kolomut neznáme.

Pravěké či jinak řečeno prehistorické období dějin nelze ještě označit v pravém slova smyslu za dějiny obce. Skutečné vesnice vznikají až v období raného, popř. vrcholného středověku, od 12. do 14. století. Tehdy se také utváří jejich dodnes dochované názvy.

KOLOMUTY

historie obce

Nádoba z doby římské (400 - 0 př. n. l.), nalezená v Kolomutech. Pravděpodobně byla uložena do hrobu germánského praobyvatele naší obce. Povšimněte si zvláštního zdobení zhotoveného nehtovými vrypy.

Vzácný nález byl kdysi uložen do zrušené školní sbírky v Plazích, nyní je součástí archeologické sbírky Muzea Mladoboleslava.

„Vedle jiných vlastností, jimiž nás příroda obdařila, vyskytují se vlastnosti ty, že nehledíme poznati jenom to, co právě vidíme okolo sebe, nýbrž že máme také touhu zvědět, co a jak druhdy bývalo, kdy se sběhly jaké události znamenité i důležité.kdožliv se jen poněkud chce poučiti, potřebné jest mu, aby seznámil se s dějinami rodné své obce.“

Název obce

Od pradávna kolují mezi obyvateli Kolomut různé výklady a teorie o vzniku a významu Kolomut. Jedna legenda praví, že se zde mučili lidé tzv. lámáním v kole, jiná zase, že se zde v bažinách mutala – bořila kola, což je dost pravděpodobné, protože ve staročeštině slovo „**mut**, **muty**“ znamenalo bažinu, kal. Jiný výklad uvádí, že zde žili popletení, pomatení lidé. Sloveso „**kolomútit**“ totiž pochází ze staroslovenštiny a znamená **plést**, **mást** tedy **kolomuta** = **člověk popletený**.

V *první písemné zmnince*, která se nepochybně vztahuje ke Kolomutům, se ovšem jméno vesnice ještě neobjevuje. Roku 1297, jak udává dochovaná listina, daroval Mikuláš z Hrádku svatovítské johanitské komendě v Mladé Boleslavi na Podolci dědictví s dvorem pustým, pod kopcem, s rybníky na potoce řečeném Klenice, vtékající do řeky Jizery. Další zprávy o Kolomutech, přesněji o zdejší tvrzi, máme ze začátku 14. století, kdy vládl král Jan Lucemburský. V roce **1311** měl na tvrzi sídlo Jan označen přídomkem „z Kolomut“, kterému měl král nějaké peníze postupovat, aby si mohl přízeň stavů kupovat.

Další zprávy o příslušnících rodu jsou až z druhé **poloviny 14. století**, kdy bratři Soběhrd a Naček z Kolomut jsou zmiňováni.

KOLOMUTY

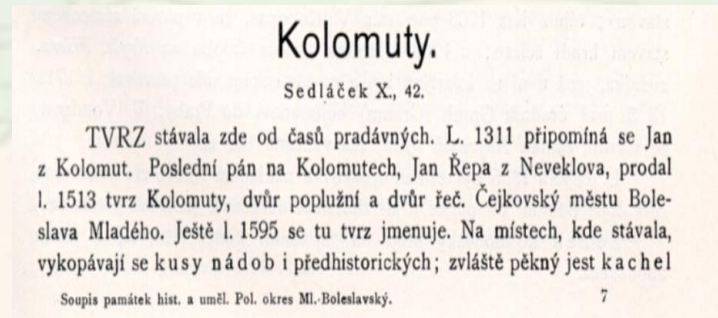
vznik obce

-V roce 1406 se uvádí Mikuláš Kojata z Kolomut, který měl v klenotu erbu mj. figuru kladiva.

-V roce 1450 a 1454 se připomínají Procek z Kolomut a Albrecht z Kolomut, jejichž erb tvořily tři ve středu spojené palcáty, resp. ostnaté palcáty, popisované také jako čekany nebo řemdihy, jež můžeme spatřit také jako znamení Petra Procka z Kolomut z let 1500-1516 .

-V letech 1469-1480 se pak jmenuje Jan Loskot z Kolomut erbu býka.

z 15. století s podobou rytířskou. Ve vesnici nad kamennou kapličkou ZVONEK vysoký 0,22 m, v průměru 0,30 m. Hořejší okraj jest ozdoben listy akantiovými, vzhůru obrácenými, stylisovanými. Na plášti Madonna hada potírajíc. Ji po stranách:

I ♦ G ♦ K ♦ | Madonna | 1781 (Joh. Georg Kühner).

Na protější straně: WENZEL PETER MATHIAS RIES.

Od počátku 15. století tu sídlí Kujatové. V letech husitských se zde usadili Prockové – jedna z větví zemanského rodu z Četně. Jan Procek a bratr Albrecht byli **věrní stoupenci krále Jiřího z Poděbrad a také ho v mnohých bojích doprovázeli**. Pak vlastnili Kolomuty Jan Loskot z Hobsdorfu a na Sukoradech, Mikuláš z Kozojed a po něm jeho vdova Kateřina ze Zvěřince.

Začátkem 16. století prodal tehdejší vlastník – Jan Řepa z Neveklova – tvrz, ves, dvůr čejkovský (Řepov – dle něj se nazývá) městu Boleslava Mladého za 1030 kop grošů českých. Ještě v roce 1593 se objevuje zmínka o zdejší tvrzi, kde je označena jako zpustlá.

KOLOMUTY

po roce 1620

Po bitvě na Bílé hoře v roce 1620 se Poláci jako divá zvěř po kraji zdejšími rozběhli, vesnice pálili a lidi mordovali.

V posledních letech třicetileté války řádili v Kolomutech nejvíce Švédové. Většina statků byla vypálena, úplně zničena.

Stav selského lidu **po třicetileté válce** byl nesnesitelný. Došlo k celkovému navýšení robotní povinnosti na 3 a více dnů v týdnu (před válkou bylo vyžadováno jen několik dnů ročně) a omezena osobní svoboda. Vrchnost zavedla odvod dávek z dědictví, řemesel, jarmarků, převozů a odvody naturálií.

V polovině 17. století došlo k inventarizaci poddanské půdy pro vymezení výše daní a odvodů. To samozřejmě vedlo k reakci ze strany poddaných, jako bylo odmítání roboty, útky, soudy a dožadování se starých (předválečných) práv. Rolnictvo nemohlo pro práci na panském svoje pozemky obdělávat, ani zasít, tudíž bylo obilí špatné a ani na jejich obživu nestačilo.

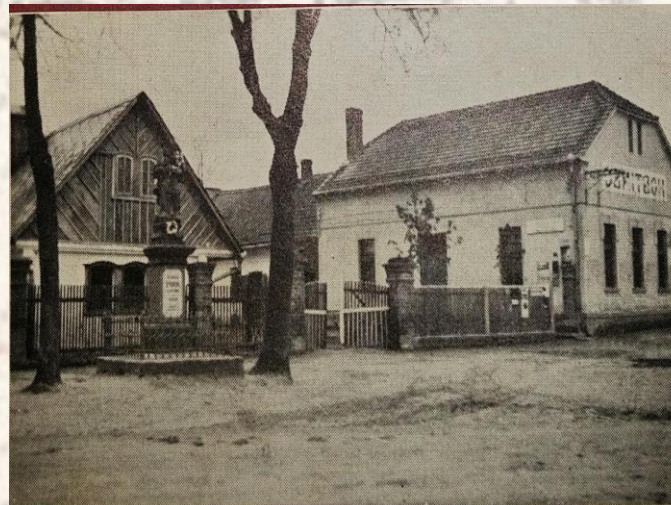
Selské povstání v roce 1775 bylo proto vyvrcholením situace. Lidé se bouřili skoro po celých Čechách, a však povstání bylo vojskem potlačeno. Tři Kolomutští buřiči byli zatčeni a v Mladé Boleslavi vězněni. Nicméně důsledkem tohoto povstání byl jeden z prvních výnosů osvíceného **císaře Josefa II.** počátkem jeho samostatné vlády, **patent o zrušení nevolnictví z roku 1781**. Změnil tuhou osobní nevolnickou závislost sedláků na vrchnosti za mírnější **poddanský vztah**. Statek Kolomutský byl rozparcelován a dán do dědičného nájmu. Tak vznikli novousedlíci - familianti, kterých v Kolomutech 12 bylo.

V letech 1787 byly rozděleny všechny 3 dvory města Boleslava Mladého: 1) dvůr boleslavský- rozebrali měšťané boleslavští, 2) dvůr lhotecký poddaní ze vsí Husí lhoty, Ouhelnice, D. Stakory, Volenovic a Plazů, 3) dvůr Řepovský – jemničtí a kolomutští. Hlavně pak z novousedlíků zřízena obec Kolomuty byla, která čítala 24 familiantů- 12 řepovských a 12 kolomutských. Poddani museli platit nájem městské radě a protokol o tomto podepsat museli. Pouze 3 kolomutští poddaní uměli své jméno napsat, ostatní tři křížky vykreslili. Je tedy vidět., jaká byla v této době úroveň vzdělání obyčejných lidí, kteří pro robotování neměli čas ani příležitost se vzdělávat.

Začátkem 19. století byl lid zasažen **napoleonskými válkami**. V roce **1815-1865** se už mužstva nedostávalo, a tak brali na vojnu mladíky 16 ti leté. Obilí bylo velmi drahé a chudí lidé, aby nezemřeli hladu, trhali paličky z jetele a požívali je, pak přicházeli do vsi v houfích prosíce o sousta otrubového chleba, aby mohli ten nepříjemný pokrm strávit...

Památný rok 1848 byla **robota, poddanství zrušena, prohlášena svoboda půdy**, jež se z poddanství vykupovala. V Praze byl zřízen zemský vyvazovací fond, jenž poskytl půjčky na výkup. Stav selský byl prohlášen za svobodný. Obce si mohly volit své zástupce. V roce **1850** vydáno obecní zřízení, dle něhož si mohly obce volit své zastupitelstvo, s radou obecní a starostou v čele.

rok	počet stavení/č.p.	počet usedlých/obyvatel
1595	tvrz	15
1775	24	30
1820	24	151
1921	32	164
2020	151	404